

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupíkové v právní věci žalobce: **V. H.**, zastoupen JUDr. Vladimírem Vaňkem, advokátem se sídlem Karlovo nám. 28/559, Praha 2, proti žalovanému: **Policejní prezidium České republiky**, se sídlem Strojnická 935/27, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 12. 2020, č. j. 9 Ad 19/2017-57,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 30. 6. 2017, č. j. PPR-10751-5/ČJ-2017-990131, bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy (dále jen „správní orgán I. stupně“) ve věcech služebního poměru ze dne 8. 3. 2017, č. 142/2017 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byl žalobce podle § 42 odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru“), propuštěn ze služebního poměru příslušníka Policie České republiky (dále jen „příslušník“), neboť porušil služební slib tím, že se dopustil zavrženíhodného jednání, které mělo znaky trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), a trestného činu přijetí úplatku podle § 331 odst. 1, odst. 2 a odst. 3 písm. b) trestního zákoníku a bylo způsobilé ohrozit dobrou pověst bezpečnostního sboru.

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 11. 12. 2020, č. j. 9 Ad 19/2017-57.

[3] Městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku konstatoval, že bylo na správním orgánu I. stupně a následně na žalovaném prokázat, že žalobce porušil služební slib tím, že se dopustil zavrženíhodného jednání, které má znaky uvedených trestných činů a je způsobilé ohrozit dobrou pověst Policie České republiky. Při tomto prokazování však nemuseli dostát nárokům, které by odpovídaly nárokům samotného trestního řízení, neboť jejich úkolem nebylo přímo posuzovat, zda se žalobce dopustil uvedených trestných činů a samo propuštění příslušníka bezpečnostního sboru ze služebního poměru není sankcí trestního charakteru. V daném případě byla žalobcova činnost ohrožující dobrou pověst Policie České republiky pro účely řízení o propuštění ze služebního poměru dostatečně prokázána navzájem se doplňujícími důkazy, jež byly shrnuty ve správním spise a v napadeném i prvostupňovém rozhodnutí. Žalobce neoznačil žádné důkazní návrhy, které by směřovaly k prokázání skutečnosti odlišné od skutkového stavu zjištěného na základě služebním funkcionářem provedených důkazů, tj. vyvrácení skutkového stavu, který se má s ohledem na dosud učiněná zjištění za prokázaný. Městský soud proto dospěl k závěru, že správním orgánem zjištěný skutkový stav byl prokázán tak, že o něm ve smyslu § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru nejsou důvodné pochybnosti, tedy způsobem, který odpovídá důkaznímu standardu požadovanému v řízení o propuštění ze služebního poměru.

III.

[4] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[5] Stěžovatel má za to, že městský soud nesprávně posoudil otázku právního důvodu jeho propuštění ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písmo d) zákona o služebním poměru, neboť tento důvod propuštění s ohledem na princip presumpce neviny nelze v daném případě použít a jednání stěžovatele tak nelze posuzovat jako jednání, které má znaky trestného činu. Správní orgán nemůže s ohledem na princip presumpce neviny sám posuzovat, zda jednání stěžovatele, kterého se měl dopustit podle usnesení GIBS o zahájení trestního stíhání ze dne 3. 3. 2017, č. j. GI-1793-41/TČ-2017-843011, má znaky trestného činu, neboť o vině a trestu rozhoduje pouze soud. V této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2014, č. j. 3 Ads 89/2013-27.

[6] Dále stěžovatel poukázal na skutečnost, že na základě jeho dovolání Nejvyšší soud usnesením ze dne 22. 10. 2020, č. j. 8 Tdo 982/2020-1132, zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 5. 2020, sp. zn. 8 To 79/2020, a současně zrušil i další rozhodnutí na zrušený rozsudek obsahově navazující a přikázal Městskému soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal. V této souvislosti namítal, že rozhodnutí žalovaného nemá oporu v trestním řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 3 T 175/2018, ve kterém doposud nebylo pravomocně rozhodnuto, a proto je nepřezkoumatelné.

pokračování

[7] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se plně ztotožňuje s napadeným rozsudkem městského soudu, který je precizně odůvodněn a reaguje na veškeré argumenty stěžovatele. Podle žalovaného nebyla v řízení porušena zásada presumpce neviny, neboť v řízení o propuštění ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru není vyslovováno, že jednání příslušníka je trestným činem. Podmínkou propuštění příslušníka ze služebního poměru je skutečnost, že jednání příslušníka má znaky trestného činu. Z uvedených důvodů vedení řízení o propuštění příslušníka ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru není porušením § 180 odst. 5 téhož zákona, podle něhož si služební funkcionář nemůže učinit úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin a kdo za něj odpovídá. Není možné směřovat trestní řízení a řízení ve věci propuštění ze služebního poměru, které není svou povahou trestní sankcí, nýbrž personálním opatřením. Řízení ve věcech služebního poměru ve smyslu § 169 a následujících zákona o služebním poměru je řízením zcela odlišným od trestního řízení a sleduje zcela jiný účel. Jeho účelem není úprava postupu orgánů činných v trestním řízení a jednotlivých stran při posuzování viny příslušníka, ale úprava postupu služebního funkcionáře při vzniku služebního poměru, jeho změně nebo zániku, popř. rozhodování o jiných služebních záležitostech. Pokud tedy ředitel útvaru konstatoval a žalovaný potvrdil, že jednání stěžovatele má znaky trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby a trestného činu přijetí úplatku, byl tento postup zcela v souladu se zákonem o služebním poměru a zároveň jím nebyla porušena zásada presumpce neviny zaručená čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Ředitel útvaru si ve vedeném řízení neučinil úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin a kdo za něj odpovídá, ale posoudil jednání stěžovatele podle shromážděných důkazů a učinil závěr o tom, zda toto jednání má znaky trestného činu (nikoliv o tom, zda je trestným činem). Z uvedených důvodů nelze souhlasit s tvrzením stěžovatele, že až do pravomocného rozhodnutí trestního soudu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, neboť nemá oporu v ukončeném trestním řízení. S pravomocným rozhodnutím v trestním řízení jsou spojeny samostatné důvody pro propuštění ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. a), b) a c) zákona o služebním poměru. Pro posouzení věci tedy není rozhodné, že trestní řízení není ve věci stěžovatele skončeno, ani to, že byl rozsudek městského soudu vydaný v trestní věci pro nedokonalost výroku zrušen Nejvyšším soudem. Odkaz stěžovatele na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. října 2014, č. j. 3 Ads 89/2013-29, je pak nepřiléhavý, neboť situace v jeho případě je odlišná. S ohledem na uvedené proto žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

V.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] S ohledem na to, jakým způsobem je v nyní projednávané věci formulována kasační argumentace stěžovatele, považuje Nejvyšší správní soud za vhodné připomenout, že řízení ve správním soudnictví, včetně řízení o kasační stížnosti, je ovládáno dispoziční zásadou. S výjimkami uvedenými v § 109 odst. 4, věť za středníkem s. ř. s. je tak Nejvyšší správní soud vázán důvody uvedenými v kasační stížnosti (§ 109 odst. 4, věť před středníkem s. ř. s.), a proto obsah stížnostních bodů a kvalita jejich odůvodnění v kasační stížnosti do značné míry předurčují obsah rozhodnutí kasačního soudu (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004-54). Rozhodnutí krajského (městského) soudu je tedy přezkoumáváno v intencích kasačních námitek, se zřetelem k důvodům obsaženým v § 103 odst. 1 s. ř. s. Je nutno zdůraznit, že kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského (městského) soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.) a důvody, které v ní lze s úspěchem uplatnit, se tak musí upínat právě k tomuto rozhodnutí (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2003, č. j. 6 Ads 3/2003-73). Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78 a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014-20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009-99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007-46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008-60).

[12] Námitkou stěžovatele, že správní orgány porušily zásadu presumpce nevinny, když posuzovaly otázku, zda jednání stěžovatele mělo znaky trestného činu, se Nejvyšší správní soud pro její nepřipustnost nemohl zabývat. Jedná se totiž o námitku, kterou stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Nad rámec uvedeného zdejší soud k této otázce odkazuje na svou konstantní judikaturu, vycházející z rozsudku ze dne 3. 9. 2003, č. j. 5 A 56/2002-31, publ. pod č. 112/2004 Sb. NSS, podle které platí, že pokud je vydáno rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru, ačkoli je za totéž jednání proti policistovi vedeno trestní stíhání, které ještě nebylo ukončeno, *„nelze dospět k názoru, že propuštěním ze služebního poměru byla porušena presumpce nevinny zaručená v čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.“*

[13] Pokud jde o námitku stěžovatele, že až do pravomocného rozhodnutí trestního soudu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, neboť nemá oporu v ukončeném trestním řízení, tato je nedůvodná. Jak správně uvedl žalovaný, s pravomocným rozhodnutím v trestním řízení jsou spojeny samostatné důvody pro propuštění ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. a), b) a c) zákona o služebním poměru. Ke vztahu těchto jednotlivých písmen se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 24. 9. 2015, č. j. 10 As 87/2014-65, v jehož bodě 22 připomněl, že pro rozhodnutí podle písmen a) až c) zmíněného ustanovení je rozhodnutí vydané v trestním řízení zcela nezbytným předpokladem. Naopak ve vztahu k rozhodování podle písm. d) Nejvyšší správní soud uvedl: *„Pro naplnění uvedených kumulativně stanovených podmínek propuštění dle citovaného ustanovení tedy jednání příslušníka nemusí být nutně shledáno trestným činem v trestním řízení, ale musí jím být porušen služební slib, být zavrženímhodné, způsobit ohrožit dobrou pověst bezpečnostního sboru a především mít znaky trestného činu. Použití tohoto*

pokračování

ustanovení pro propuštění ze služebního poměru je z hlediska odůvodnění velmi náročné. Kromě dalších podmínek musí služební funkcionář přesvědčivě odůvodnit, že jednání propouštěného příslušníka naplnilo znaky trestného činu, aniž se předpokládá, že má při rozhodnutí k dispozici rozhodnutí o vině v trestním řízení. Je přitom pravděpodobné, že v takových případech, tj. dopustí-li se příslušník jednání vykazujícího znaky trestného činu, bude zároveň s případným propuštěním ze služebního poměru probíhat i trestní řízení. Je však nutné akceptovat, že zákonodárce nezůstal u možnosti propuštění až na základě odsuzujícího rozsudku v trestním řízení (v kombinaci se zproštěním výkonu služby dle § 40 zákona o služebním poměru), ale výslovně zakotvuje i důvod k propuštění ze služebního poměru, který předpokládá rozhodnutí služebního funkcionáře o propuštění před ukončením trestního řízení. V takovém případě je nutnou součástí rozhodnutí o propuštění i posouzení jednání z hlediska naplnění znaků trestného činu služebním funkcionářem. Pokud by tuto úvahu mohl provést pouze soud v trestním řízení, § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru by bylo zcela obsoletní a nikdy by prakticky nemohlo být použito. Je tedy nutno akceptovat úmysl zákonodárce postihnout s důsledkem propuštění ze služebního poměru i jednání mající znaky trestného činu, které z jakéhokoliv důvodu nebylo předmětem posouzení v trestním řízení, případně není shledáno trestným činem. Jako příklad lze uvést jednání příslušníka, u něhož je vedení trestního stíhání podmíněno souhlasem poškozené osoby. V případě odvolání souhlasu s trestním stíháním musí být trestní řízení zastaveno, což však neznamená, že služební funkcionář ho neposoudí jako naplňující všechny podmínky § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru. Ustanovení § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru je nutno chápat jako možnost služebního funkcionáře autonomně posoudit, zda jednání příslušníka má znaky trestného činu.“ Z výše uvedeného vyplývá, že služební funkcionář při propuštění ze služebního poměru z důvodu podle § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru neposuzuje (a nesmí posuzovat), zda byl spáchán trestný čin. Jeho úvaha se soustředí pouze na to, zda jednání má znaky trestného činu, v čemž je nutno spatřovat rozdíl. Logicky je tedy nutno akceptovat závěr, že pro posouzení věci není rozhodné, že trestní řízení není ve věci stěžovatele skončeno, ani to, že byl rozsudek městského soudu vydaný v trestní věci pro nedostatečnost výroku zrušen Nejvyšším soudem.

[14] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[15] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. listopadu 2022

David Hipšr
předseda senátu